

การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลในทางเดินปัสสาวะที่มีคุณภาพต้องเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี จึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน การวิจัยเชิงพัฒนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลในทางเดินปัสสาวะ ครอบคลุมด้านโครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2546 มีการพัฒนา 4 ระยะ คือ 1) การทบทวนวรรณกรรมและสำรวจสถานการณ์การใช้ตัวชี้วัดคุณภาพ ประชากรที่ศึกษาเป็นพยาบาลควบคุมการติดเชื้อและพยาบาลปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลระดับต่างๆ กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มหลายชั้น จำนวน 390 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดในการสำรวจเกี่ยวกับการใช้ตัวชี้วัดคุณภาพในโรงพยาบาล 2) จัดทำร่างตัวชี้วัดคุณภาพการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลในทางเดินปัสสาวะ จากข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 โดยหาความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา .82 และทดสอบค่าความเชื่อมั่น ได้เท่ากับ .80 3) ทดสอบความเป็นไปได้ในการนำตัวชี้วัดคุณภาพไปใช้ได้จริง กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพยาบาลควบคุมการติดเชื้อและพยาบาลปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลระดับต่างๆ ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 247 คน และ 4) จัดเสวนาเพื่อถกเถียงตัวชี้วัดคุณภาพโดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ จำนวน 17 คน

ผลการศึกษา ได้ตัวชี้วัดคุณภาพด้านโครงสร้าง มี 9 รายการ ประกอบด้วย นโยบาย การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติ และช่องทางการสื่อสารและการแก้ไขปัญหาในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล การให้ความรู้แก่บุคลากร อุปกรณ์เครื่องใช้ และงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ตลอดจนการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบดูแลและกำกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ส่วนตัวชี้วัดคุณภาพด้านกระบวนการ 10 รายการ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยก่อนได้รับการสวนปัสสาวะ ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติเกี่ยวกับการใส่สายสวนปัสสาวะ ต้องเป็นแพทย์ พยาบาล หรือผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใส่สายสวนปัสสาวะ การประเมินผู้ป่วยก่อนได้รับการสวนปัสสาวะและถอดสายสวนเมื่อหมดข้อบ่งชี้ การปฏิบัติตามมาตรฐานการใส่สายสวนปัสสาวะ การเก็บตัวอย่างน้ำปัสสาวะส่งตรวจอย่างถูกวิธี และการเปลี่ยนสายสวนปัสสาวะตามข้อบ่งชี้ ตลอดจนผู้ป่วยได้รับการทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกอย่างถูกต้องเหมาะสม ส่วนตัวชี้วัดคุณภาพด้านผลลัพธ์ คือ อัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลในทางเดินปัสสาวะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ควรนำตัวชี้วัดคุณภาพไปเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพและติดตามการปฏิบัติเพื่อการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลและเป็นแนวทางในการพยาบาลผู้ป่วย

Quality of prevention and control of nosocomial urinary tract infection should conform with standard practice for good outcomes. It is necessary to have quality assessment tools. The objective of this developmental research was to develop quality indicators for prevention and control of nosocomial urinary tract infection including structure, process and outcomes. Data were collected during March to August 2003. This study consisted of four stages as the follows:

Stage I. Literature review and current situational analysis: three hundred and ninety infection control nurses and nurses in all levels of hospitals in Thailand were enrolled by multistage sampling. The instrument was a set of questionnaire consisting of demographic and quality indicators data;

Stage II. Development of quality indicators for prevention and control of nosocomial urinary tract infection based on data analysis from stage I. Drafted quality indicators were validated by the panel of experts selected by purposive sampling. The content validity index was 0.82 and reliability index was 0.80;

Stage III. Feasibility and applicability: the quality indicators were tested with 247 infection control nurses and nurses who had worked for more than 3 years in all levels of hospitals in Thailand; and

Stage IV. Forum of quality indicators refinement by 21 experts and 17 infection control nurses.

The study showed that the structure of quality indicators consisted of 9 items including policy, guidelines for prevention and control of nosocomial urinary tract infection, the channel to communicate and solving problem for prevention and control of nosocomial urinary tract infection, education for health personnels, equipment, budget and supervision for urinary catheter insertion. Process quality indicators consisted of 10 items were assessment of patients before insertion of catheter, the responsible persons should be physicians or nurses or health personnel who had been trained on catheterization, nursing care before and after urinary catheter insertion, compliance with guidelines for prevention of urinary tract infection, appropriate collection of urine sample, indication for changing urinary catheters and perineum care. Outcome quality indicator was the incidence of urinary tract infection.

This study indicated that the above mentioned quality indicators could be used for the assessment and monitoring the quality of practice to prevent and control catheter-related urinary tract infection in Thailand.